

Î N C H E I E R E

22 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, Judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de avocatul Ciobanu Olga în interesele SRL "R-Shipping Express", și de SC "Acrilat" SRL și avocatul Chirica Iurie în interesele acesteia,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL "R-Shipping Express" către SC "Acrilat" SRL cu privire la încasarea datoriei, a penalității și a cheltuielilor judiciare,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2021, prin care a fost casată parțial hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 26 martie 2019 și emisă o nouă hotărâre în partea casată,

c o n s t a t ă :

La 03 martie 2018, SRL "R-Shipping Express" a depus cerere de chemare în judecată către SC "Acrilat" SRL, solicitând încasarea datoriei în sumă de 384686,10 lei, a penalității în sumă de 313327,80 lei și a cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat în sumă de 21927 lei și de asistență juridică în sumă de 10000 lei.

În motivarea acțiunii, s-a invocat că SRL "R-Shipping Express" i-a prestat SC "Acrilat" SRL servicii de transport și expediție internațională, conform contractului nr. 041 din 21 martie 2016 cu privire la servicii de transport și expediție, însă SC "Acrilat" SRL nu și-a onorat obligațiunile contractuale asumate, iar la situația din 29 martie 2018 a acumulat o datorie în mărime de 384686,10 lei.

Prestarea serviciilor invocate se demonstrează prin: 1) Factura fiscală seria WI nr. 9149354 din 15 septembrie 2016, actul de predare-primire a serviciilor din 15 septembrie 2016 și CMR nr. 2089C; 2) Factura fiscală seria WI nr. 9870509 din 08 februarie 2017, actul de predare-primire a serviciilor din 08 februarie 2017, factura nr. 68 din 08 februarie 2017, CMR nr. 0939906, CMR nr. 0939879 și conosament nr. WMS16122424A; 3) Factura fiscală seria WI nr. 9870510 din 08 februarie 2017, factura nr. 69 din 08 februarie 2017, și contul spre plată din 31 ianuarie 2017; 4) Factura fiscală seria XI nr. 0554047 din 28 martie 2017, actul de predare-primire a serviciilor din 28 martie 2017, contul spre plată nr. RS-2132 din 27 martie 2017, CMR nr. 648/4 și conosament nr. WMS17011808; 5) Factura fiscală seria XI nr. 0554048 din 16 mai 2017, actul de predare-primire a serviciilor din 16 mai 2017, contul spre plată din 05 mai 2017, CMR 0291892 și conosament nr. WMS17032198; 6) Factura fiscală seria XI nr. 0554049 din 24 mai 2017, actul de predare-primire a serviciilor din

24 mai 2017, contul spre plată din 21 mai 2017, CMR nr.0291875, CMR nr. 0291889, CMR nr. 0291871, conosamente nr.WMS17032484A, nr.WMS17032484B, nr. WMS17032484C și nr. WMS17032484 D; 7) Factura fiscală seria XI nr. 0548251 din 01 august 2017, actul de predare-primire a serviciilor din 01 august 2017, contul spre plată din 01 august 2017, CMR nr. 0955317 și conosament nr. WMS17062276; 8) Factura fiscală seria XI nr. 0548278 din 07 august 2017, actul de predare-primire a serviciilor din 07 august 2017, contul spre plată din 07 august 2017, CMR nr. 0942509, CMR nr. 0944519 și conosamente nr. WMS17060138A, nr. WMS17060138B și nr. WMS17060138C; 9) Factura fiscală seria XI nr. 0554050 din 10 august 2017, actul de predare-primire a serviciilor din 10 august 2017, contul spre plată din 10 august 2017, CMR nr. 0955331 și conosament nr. WMS17062473.

Actele date, inclusiv documentele de însoțire pe apă, au fost primite de SC "Acrilat" SRL, însă prestația nu a fost achitată, deși, conform pct. 5.3. din contract, suma trebuie achitată în termen de cel mult 15 zile din momentul când marfa este expedită.

Potrivit pct. 5.2. din contractul menționat, este stipulată penalitatea de 0,5% pentru fiecare zi de întârziere, astfel la 28 martie 2018, penalitatea constituia 313327,80 lei.

Suplimentar, reclamanta a menționat comportamentul de rea-credință a SC "Acrilat" SRL, deoarece de mai multe ori a refuzat să semneze facturile fiscale și actele aferente, fapt ce a determinat SRL "R-Shipping Express" să remită aceste acte pe cale poștală, iar după ce au fost restituite din cauza lipsei SC "Acrilat" SRL la adresa juridică, actele au fost înmânate de serviciul de curierat al ÎS "Poșta Moldovei" prin actul seria AWB nr. LC01404170118 din 11 ianuarie 2018. Totodată, faptul eschivării SC "Acrilat" SRL de primire a facturilor fiscale și a actelor aferente se dovedește prin plicurile poștale restituite la 04 ianuarie 2018 și actul nr. LC 01404170118 din 11 ianuarie 2018.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 26 martie 2019, s-a constatat nulitatea absolută a clauzei de arbitraj de la pct. 8.3. și pct. 10.3. din contractul de prestare a serviciilor de transport și expediție nr. 041 din 21 martie 2016, încheiat între SRL "R-Shipping Express" și SC "Acrilat" SRL.

S-a respins, ca neîntemeiată, acțiunea civilă înaintată de SRL "R-Shipping Express" către SC "Acrilat" SRL cu privire la încasarea datoriei, a penalității și a cheltuielilor judiciare.

La 03 aprilie 2019, SRL "R-Shipping Express" a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 26 martie 2019, solicitând casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii și emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care, să fie admise pretențiile cu privire la încasarea datoriei de 384686,10 lei, a penalității de 313327,80 lei, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10000 lei și compensarea taxei de stat achitată în prima instanță în sumă de 21927 lei și a taxei de stat achitată în instanța de apel în sumă de 16445,25 lei.

La 26 februarie 2020, SC "Acrilat" SRL a declarat apel incident, solicitând casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 26 martie 2019, dar și a încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 06 decembrie 2018 cu privire la respingerea demersului SC "Acrilat" SRL de scoatere a cererii de pe rol și, respectiv, dispunerea scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată, cu anularea măsurilor de asigurare.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2021, s-a respins apelul incident declarat de SC "Acrilat" SRL.

S-a admis apelul declarat de SRL "R-Shipping Express".

S-a casat parțial hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 26 martie 2019,

în partea pretențiilor respinse din acțiunea SRL "R-Shipping Express" și s-a emis în această parte, o nouă hotărâre prin care:

- S-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de SRL "R-Shipping Express" către SC "Acrilat" SRL, cu privire la încasarea datoriei, a penalității și a cheltuielilor judiciare.

- S-au încasat de la SC "Acrilat" SRL în beneficiul SRL "R-Shipping Express" sumele de: - 384686, 10 lei cu titlu datorie; - 7000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică; - 20196, 01 lei cu titlu de cheltuieli de achitare a taxei de stat în prima instanță și instanța de apel, proporțional pretențiilor admise.

În partea încasării penalității, acțiunea SRL "R-Shipping Express" s-a respins ca tardivă.

În rest, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 martie 2019, a fost menținută.

Pentru a decide astfel, remarcând temeinicia concluziei primei instanțe în privința declarării nulității absolute a clauzei de arbitraj de la pct. 8.3. și pct. 10.3. din contractul de prestare a serviciilor de transport și expediție nr. 041 din 21 martie 2016, încheiat între SRL "R-Shipping Express" și SC "Acrilat" SRL, instanța de apel a menționat că, în contractul de transport și expediție, a fost înscrisă o clauză de arbitraj nevalabilă și nesusceptibilă de executare. Or, deși părțile au stipulat că legislația din Hong Kong este aplicabilă contractului, atât în contract, cât și în cadrul examinării cauzei, părțile n-au invocat legea materială străină aplicabilă convenției de arbitraj, fapt care a condiționat verificarea temeiniciei și legalității pretențiilor din acțiune, prin prisma legislației din locul încheierii și executării contractului, determinată după reședința părților, care în ambele cazuri este Republica Moldova

Suplimentar, instanța de apel a menționat că părțile nu au respectat obligația de a indica în convenția de arbitraj, modul de numire a arbitrilor, cazul de numire a unui arbitru de către o persoană împuternicită, locul examinării litigiului și acceptarea regulilor de arbitraj, fapt ce contravine art. 8 alin. (3) din Legea nr. 23 din 22 ianuarie 2008 cu privire la arbitraj, iar contrar alin. (2) din articolul citat, SC "Acrilat" SRL, nu a întreprins acțiuni pentru a începe procedura arbitrală în arbitrajul din Hong Kong cu eventuala strămutare a cauzei.

În concluzie, Colegiul civil a remarcat că, clauza de arbitraj, stipulată în contractul de transport și expediție nr. 041 din 21 martie 2016, nu este susceptibilă de executare, or, pe de o parte, aceasta nu conține dispoziții elementare privind procedura de începere și judecare a litigiului la Curtea de Arbitraj Internațional din Hong Kong, iar pe de altă parte, la pct. 10.6. părțile se referă la Ministerul Georgiei, în timp ce din pct. 10.7. nu este clar la care Cameră de Comerț și Industrie s-au referit părțile.

În continuare, cu referire la pretențiile SRL "R-Shipping Express" privind încasarea datoriei acumulate de SC "Acrilat" SRL pentru serviciile prestate în baza contractului de transport și expediție nr. 041 din 21 martie 2016, instanța de apel a menționat că din materialele cauzei se atestă că între furnizorul SRL "R-Shipping Express" și destinatarul SC "Acrilat" SRL s-au acumulat datorii contractuale care parțial au fost stinse. Prin urmare, în baza circumstanțelor de fapt constatate Colegiul civil a ajuns la concluzia că pretenția SRL "R-Shipping Express" de încasare a sumei de 384686,10 lei cu titlu de datorie, este întemeiată, probată și pasibilă admiterii integrale, iar hotărârea primei instanțe în această parte este neîntemeiată și pasibilă de casare.

Totodată, făcând referire la faptul că SRL "R-Shipping Express" nu a reflectat data concretă de la care a început calcularea penalității și ținând cont că ultima factură

pentru serviciile de transport a fost eliberată la 10 august 2017, iar acțiunea a fost depusă la 30 martie 2018, instanța de apel a menționat că pretențiile de încasare a penalității de întârziere, urmează a fi respinse ca tardive, prin prisma prevederilor art. 268 lit. a) din Codul civil, potrivit cărora se prescriu în termen de 6 luni acțiunile privind încasarea penalității.

În altă ordine de idei, cu privire la apelul incident declarat de SC "Acrilat" SRL, instanța de apel a concluzionat că temeiul și încălcările elucidate de apelantă nu s-au adeverit, iar instanța de fond corect a constatat din oficiu nulitatea absolută a pct. 8.3. și pct. 10.3. din contractul nr. 041 din 21 martie 2016.

La 14 mai 2021, SRL "R-Shipping Express" a depus cerere de recurs prin care a solicitat casarea parțială a deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2021 în partea respingerii cerinței încasării penalității cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care să fie încasate din contul SC "Acrilat" SRL suma de 313327,80 lei cu titlu de penalitate, și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 lei, taxa de stat achitată pentru depunerea acțiunii neadmisă de instanța de apel în sumă de 18176,26 și taxa de stat achitată pentru depunerea recursului în sumă de 4699,91 lei.

În motivarea recursului s-a invocat că, potrivit art.268 lit.a) din Codul civil, se prescriu în termen de 6 luni acțiunile privind încasarea penalității, iar în conformitate cu art. 277 alin. (1), (2) lit. b) din Codul civil, cursul prescripției extinctive se întrerupe în cazul în care debitorul săvârșește acțiuni din care rezultă că recunoaște datoria. După întreruperea cursului prescripției extinctive, începe să curgă un nou termen. Timpul scurs pînă la întreruperea cursului prescripției extinctive nu se include în noul termen de prescripție extintivă.

În acest sens, recurentul consideră că instanța de apel a interpretat eronat normele legale în raport cu circumstanțele cauzei, or, suma de 32889,60 lei achitată de SC "Acrilat" SRL la 27 martie 2018, a fost preluată în contul stingerii penalității de către SRL "R-Shipping Express".

La 25 mai 2021, SC "Acrilat" SRL și avocatul Chirica Iurie în interesele acesteia, au depus cerere de recurs prin care au solicitat casarea hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 26 martie 2019 a deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2021 și a încheierii Judecătoriai Chișinău, sediu Centru din 06 decembrie 2018, rejudecarea cauzei și dispunerea scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată depuse de SRL "R-Shipping Express" cu privire la încasarea datoriei, a penalității și a cheltuielilor de judecată, sau remiterea cauzei la rejudecare în instanțe de apel în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs s-a menționat că decizia instanței de apel nu întrunește cerințele legale, nu conține o motivare deplină, coerentă, clară, precisă și certă, fiind contrară situației de fapt constatată din cercetarea probelor și normelor de drept aplicabile. Instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, fapt care a avut drept consecință aplicarea eronată a normelor de drept material.

Astfel, cumulul argumentelor reflectate în cererea de recurs, se bazează pe faptul că instanțele de judecată, nu au aplicat corect normele de procedură și au interpretat eronat dispozițiile p-lor. 8.3 și 10.3 din Contractul nr. 041 din 21 martie 2016, prin care părțile au convenit asupra convenției de arbitraj, or, constatând din oficiu și nu la cererea participanților la proces nulitatea absolută a clauzei de arbitraj, acestea nu au indicat motivele și temeiurile acestei constatări, limitându-se numai la invocarea în general a nulității absolute și susceptibilității de executare a clauzei.

De asemenea, recurenta a considerat neîntemeiată concluzia instanței de apel cu

privire la încasarea datoriei conform contractului nr. 041 din 21 martie 2016 cu privire la servicii de transport și expediție, or, probele prezentate în susținerea acestor pretenții nu sunt pertinente și concludente, și nu elucidează amănunțit serviciile prestate de SRL "R-Shipping Express" sau perioada pentru care se pretinde datoria. Analiza Actului de verificare la care s-a referit instanța de apel și care n-a fost negat de SRL "R-Shipping Express" atestă, că serviciile au fost prestate începând cu luna martie 2016 în suma totală de 241592,78 lei, iar achitățile se efectuau la prima solicitare, după ce se facturau print-un singur document toate plățile executate și se determina existența sau lipsa datoriilor la serviciile prestate.

Totodată, SC "Acrilat" SRL nu a negat faptul prestării serviciilor de către SRL "R-Shipping Express" conform Contractului nr. 041 din 21 martie 2016, însă, aceste servicii au fost de logistică și expediție, dar nu de transport.

La 14 iulie 2021, avocatul Lunga Dmitri, în interesele SRL "R-Shipping Express", a depus referință la recursul declarat de SC "Acrilat" SRL, solicitând respingerea acestuia ca fiind inadmisibil.

Cu referire la prevederile art.434 alin.(1), (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil menționează că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2021, a fost expedită părților, prin intermediul poștei electronice, la 26 martie 2021. (f.d.123 vol.II)

Astfel, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil consideră că recursul din 14 mai 2021, depus de SRL "R-Shipping Express" (f.d.125 vol.II) și recursul din 25 mai 2021, depus de SC "Acrilat" SRL și avocatul Chirica Iurie în interesele acesteia (f.d.132 vol.II), se consideră în termen.

Analizând temeiurile invocate în cererile de recurs, în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de avocatul Ciobanu Olga în interesele SRL "R-Shipping Express" și, de SC "Acrilat" SRL și avocatul Chirica Iurie în interesele acesteia, sunt neîntemeiate și urmează a fi declarate ca inadmisibile, din considerentele ce urmează.

Potrivit art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația

delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurenți nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursurilor, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel și prima instanță, iar argumentele recursurilor nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestora ca fiind admisibile.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în recursurile declarate de avocatul Ciobanu Olga, în interesele SRL "R-Shipping Express", și de SC "Acrilat" SRL și avocatul Chirica Iurie în interesele acesteia.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de avocatul Ciobanu Olga, în interesele SRL "R-Shipping Express", și de SC "Acrilat" SRL și avocatul Chirica Iurie în interesele acesteia.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru